

"התיצבו וראו את ישועת ה' אשר יעשה לכם היום" (בשלח תש"ע)

אחרי יציאת מצרים בניסים ונפלאות, כשבני ישראל יוצאים "ביד רמה" (שמות יד, ח), נראה להם שנהפך עליהם עולמם. פרעה שוב חיזק את לבו ורודף אחריהם, והנה משיג אותם על הים! בני ישראל מפחדים מאד, אך משה מעודד אותם: "אל-תִּירָאוּ הַתִּיצְבוּ וְרֵאוּ אֶת-יְשׁוּעַת ה' אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה לְכֶם הַיּוֹם, כִּי אֲשֶׁר רָאִיתֶם אֶת-מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא תִסְפוּ לְרַאֲתָם עוֹד עַד-עוֹלָם. ה' יִלְחֶם לְכֶם, וְאַתֶּם תַּחֲרִשׁוּן" (יד, יג-יד).

חז"ל מפרשים שמשה התכוון בדבריו לקבוצות שונות של אנשים (ילקוט שמעוני סי' רלג):

ארבע כתות נעשו ישראל על הים: אחת אומרת **נפול לים**. ואחת אומרת **נחזור למצרים**. ואחת אומרת **נעשה מלחמה כנגדן**. ואחת אומרת **נצווה כנגדן** [=נתפלל]. זו שאומרת נפול לים נאמר להם "התיצבו וראו". זו שאומרת נחזור למצרים נאמר להם "כי אשר ראיתם". זו שאומרת נעשה מלחמה כנגדן נאמר להם "ה' ילחם". וזו שאומרת נצווה כנגדן נאמר להם "ואתם תחרישון".

חז"ל מגלים לנו בזה ארבע תגובות של בני אדם כשעומדים מול משבר אתגרי, מחולשה לחוזק. יש שמתייאשים לגמרי מהמצב ואומרים "נפול לים", ויש שמפחדים מהשינוי ומבקשים לחזור למצב הקודם, "נחזור למצרים". יש שמתגברים בתכסיסי השתדלות ואומרים "נעשה כנגדן מלחמה", ויש שמתחזקים בתפילה לה', ואומרים "נצווה כנגדן".

משה מעודד את כולם ואומר שאין זו עת צרה כלל, אלא עת ישועה! אין טעם כלל לאבד תקוה, וגם אין סיבה לחזור למצרים. זאת ועוד, במקרה זה של קריעת הים גם אין צורך לתכסיסי השתדלות, ואפילו עצרות תפילה לישועה אין צורך. צריכים אך ורק דבר אחד – אמונה עמוקה בה! "דבר אל בני ישראל ויסעו - כדאי זכות אבותיהם והם והאמונה שהאמינו בי ויצאו לקרוע להם הים" (יד, טו; ורש"י בשם המכילתא).

שבת שלום,

הרב מאיר אורליאן, יד בנימין

"Stand Fast and See the Salvation of Hashem" (Beshalach 5760)

After the Exodus from Egypt with miracles and wonders, when Bnei Yisrael are leaving "with an upraised arm" (Shemot 14:8), it seems to them that their world is about to collapse. Pharaoh again recanted and is chasing after them, overtaking them at the Sea. Bnei Yisrael are very frightened, but Moshe encourages them: "Do not fear! Stand fast and see the salvation of Hashem that He will perform for you today; for as you have seen Egypt today, you shall not see them ever again! Hashem shall make war for you, and you shall remain silent." (14:13-14)

Chazal explain that Moshe directed his words to different groups of people: (Yalkut Shimoni #233)"

Yisrael were made into four groups at the Sea: One said, "Let us fall into the Sea." One said, "Let us return to Egypt." One said, "Let us make war against them." One said, "Let us scream [=pray] against them."

Those who said, "Let us fall into the Sea," were told, "Stand fast and see." Those who said, "Let us return to Egypt," were told, "As you have seen Egypt today..." Those who said, "Let us make war against them," were told, "Hashem shall make war for you." Those who said, "Let us scream [=pray] against them," were told, "You shall remain silent."

Chazal identify here four reactions of people when they are faced with a challenging crisis, from weakness to strength. Some despair entirely from the situation and say, "Let us fall into the Sea," and others are afraid of the change, and seek to return to the previous circumstance, "Let us return to Egypt." Some gird strength with practical efforts and say, "Let us make war against them," and some strengthen in prayer to G-d and say, "Let us scream [=pray] against them."

Moshe encourages them all that this is not a time of crisis, but rather a time of deliverance! There is no reason at all for despair, nor is there any point to return to Egypt. Moreover, in this case of the splitting of the Red Sea there is no need for practical efforts, and even prayer gatherings for salvation are not necessary. One, and only one thing is needed – deep belief in Hashem! "Speak to Bnei Yisrael and let them journey forth - The merit of their ancestors and theirs, and the belief that they expressed in Me and left [Egypt] is worthy to split the Sea! (14:15 and Rashi, citing Mechilta)

Shabbat Shalom,

Rav Meir Orlian, Yad Binyamin